

Rusijos Federacijos stojimas į Pasaulio prekybos organizaciją (PPO)

Rusijos stojimo į PPO dokumentų paketas formaliam pritarimui ir tvirtinimui perduotas PPO VIII-ajai Ministrų konferencijai, kuri vyks 2011 m. gruodžio 15-17 d. Ženevoje.

Rusijos stojimo į PPO derybos truko net 18 metų. Stojimo dokumentų paketą sudaro Darbo grupės raportas, kuris detaliai apžvelgia visus Rusijos teisės aktus reglamentuojančius užsienio prekybos režimą. Šio raporto kiekvieno skyriaus pabaigoje pateikiami konkretūs Rusijos išipareigojimai dėl PPO susitarimų nuostatų laikymosi. Likusią stojimo dokumentų dalį sudaro Rusijos išipareigojimai dėl importo ir eksporto muitų, vidaus paramos, eksporto subsidijų bei paslaugų rinkos atvėrimo. Po formalaus PPO šalių pritarimo Rusija pasirašys stojimo į PPO protokolą, kuris vėliau kartu su minėtu dokumentų paketu bus ratifikuotas Rusijos parlamente. Greičiausiai dėl 2012 m. pavasarį vyksiančių Rusijos prezidento rinkimų PPO stojimų dokumentų ratifikavimui Rusija pasiprašė 220 dienų, todėl **jų narystė PPO ir priimtų išipareigojimų įgyvendinimas prasidės tik 2012 m. antroje pusėje.**

I. Informacija apie Rusijos priimtus išipareigojimus.

Stodama į PPO Rusija išipareigojo imtis svarbių išipareigojimų: liberalizuoti savo prekybos režimą bei sukurti skaidrę ir prognozuojamą aplinką prekybai ir užsienio investicijoms. **Užsienio šalių prekės ir paslaugos negalės būti diskrimuojamos, o patekusios į Rusijos rinką, turės būti traktuojamos taip pat, kaip vietinės. PPO narystė užkerta kelią bloginti tarptautinės prekybos sąlygas – importo ar eksporto muitai ir kitos prekybos sąlygos negalės būti lengvai keičiami atsižvelgiant į politinius motyvus ar lobistinių grupių interesus.** Svarbu, kad Rusija beveik visus PPO susitarimų reikalavimus taikys nuo pirmosios narystės dienos. Vienintelis jų išsiderėtas pereinamasis laikotarpis taikomas investicijoms į automobilių pramonę. Pažeidus PPO susitarimų reikalavimus ar stojimo derybų metu priimtus išipareigojimus prieš Rusiją, kaip ir bet kurią kitą PPO šalį, galės būti pradėtos ginčų sprendimo procedūros ir taikomos atsakomosios priemonės. Tuo pačiu pažymėtina, kad PPO nedraudžia šalių vyriausybėms vykdyti pasirinktą ekonominę politiką ir nereikalauja vienašališkai panaikinti visus importo ar kitus apribojimus. Todėl nereikėtų tikėtis, kad ir Rusijos importo muitai žymiai sumažės.

1.1 Prekių rinkos atvėrimas.

Vidutinė po PPO narystės Rusijos užšaldyto importo maito riba bus 7,8%, lyginant su dabartiniu 10% vidurkiu. Vidutinė užšaldomų žemės ūkio produktų importo maitų riba bus 10,8% (dabartinis vidurkis 13,2%), o vidutinė pramonės prekėms užšaldoma importo maitų riba bus 7,3% (dabartinis vidurkis 9,5%). Analizuojant atskiras prekių grupes, maitų mažinimo gali būti dar didesnis. Vidutiniai pieno produktams taikomi maitai mažės iki 14,9%, lyginant su dabartiniu 19,8% vidurkiu; grūdams iki 10,0% lyginant su 15,1% vidurkiu; cheminėms medžiagoms iki 5,2% lyginant su 6,5% vidurkiu; automobiliams iki 12,0% lyginant su dabartiniu 15,5% vidurkiu; elektros mechanizmams iki 6,2% lyginant su dabartiniu 8,4% vidurkiu; medienai ir popieriui iki 8,0% lyginant su dabartiniu vidurkiu. Rusija taip pat taikys importo tarifines kvotas su 0% importo maitu kiaulienai, 15% importo maitu jautienai ir 25% paukštienai.

Daugiau kaip trečdaliui visų tarifinių eilučių maitų nuolaidos bus įgyvendintos nuo pirmosios PPO narystės dienos, dar ketvirtadaliui eilučių – per 3 metus. Likusioms tarifinėms eilutėms maitai bus mažinami per ilgesnį pereinamąjį periodą maksimaliai siekiantį 5 – 8 metus.

1.2 Paslaugų rinkos atvėrimas.

Stodama į PPO Rusija priėmė konkrečius išipareigojimus dėl 11 paslaugų sektorių ir 116 sub-sektorių. Pavyzdžiui, telekomunikacijų sektoriuje per 4 metus jie panaikins šiuo metu

taikomą (ne daugiau kaip 49%) apribojimą užsienio kapitalo atėjimui; užsienio draudimo bendrovėms bus leidžiama steigti filialus praėjus 9 metams po PPO narystės; užsienio bankams bus leidžiama steigti dukterines bendroves, o atskirame banke nebus jokio užsienio kapitalo ribojimo; nuo PPO narystės pradžios be jokių apribojimų užsienio kapitalo įmonės galės užsiimti didmenine, mažmenine prekyba bei franšize.

1.3 Eksporto muitai.

Stodama į PPO Rusija prisiėmė įsipareigojimus užšaldyti ir atskirais atvejais mažinti eksporto muitus įvairioms žaliavoms. Šie įsipareigojimai bus privalomi daugiau nei 700 tarifinių eilučių, įskaitant tam tikrus produktus iš žuvies, vėžiagyvių, mineralinį kurą ir alyvą, žaliavines odas, medieną, celiuliozę ir popierių, tauriuosius metalus. Eksportuojamų gamtinių dujų eksporto muitas išliks nepakitęs, tačiau žymiai mažės eksporto muitai įvairių rūšių medienai.

1.4 Sanitarinės ir fitosanitarinės priemonės (SPS).

Visos Rusijos ar muitų sąjungos taikomos SPS priemonės nuo pirmosios narystės dienos turės atitikti PPO SPS susitarimo reikalavimus. **Rusijos naujai rengiami ar šiuo metu jau taikomi standartai, kokybės ar saugos reikalavimai turės atitikti tarptautinių specializuotų organizacijų standartus bei rekomendacijas.** Išskyrus atskirus neatidėliotinus atvejus, *Rosselkhozndzor* ar RF veterinarijos ir fitosanitarijos priežiūros tarnyba negalės uždrausti importo remiantis tik baziniais pirminės apžiūros rezultatais, prieš tai nepasiūlę eksportuojančiai šaliai pačiai ištaisyti situaciją, o visi atvejai, kai importo leidimai bus suspenduoti, atšaukti ar jie nebus išduoti privalės atitikti PPO SPS susitarimo ir susijusių tarptautinių organizacijų reikalavimus.

1.5 Geležinkelio tarifai.

Stojimo į PPO dokumentuose Rusija prisiėmė įsipareigojimą, kad visi importo ir eksporto geležinkelių tarifai bus suvienodinti su vidaus pervežimų tarifais. Tranzito tarifuose negalės būti diskriminacijos tarp atskirų krypčių. Taip pat atskirais atvejais Kazachstano kroviniams bus taikomi ne tranzito, o eksporto tarifai.

1.6 Ginčų sprendimai.

Rusijos PPO narystė reiškia ne tik konkrečius įsipareigojimus, bet taip pat, kad už PPO nuostatų nesilaikymą prieš Rusiją galės būti pradėtos PPO ginčų sprendimo procedūros, o jų metu patvirtinus pažeidimus, taikomos sankcijos. Iki šiol nei ES, nei kitos šalys jokio panašaus instrumento ginčų sprendimui su Rusija neturėjo, todėl nebuvo galima efektyviai reaguoti į pastaraisiais metais vis naujai įvedamas protekcines priemones.

II. Apibendrinimas

Rusijos narystė PPO laikytina svarbiu rezultatu. Pabrėžtina, kad be prekių ir paslaugų rinkos atvėrimo **Rusija prisiėmė svarbius ir konkrečius įsipareigojimus daugelyje ekonomikos sričių, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai įtakoja tarptautinę prekybą.** Dabartiniai Rusijos importo muitai, nors ir nežymiai, sumažės daugeliui Lietuvos eksportuojamų prekių grupių, taikomi standartai ar kokybės reikalavimai turės atitikti tarptautinių specializuotų organizacijų standartus, o kiekvienas nukrypimas turės būti moksliskai pagrįstas. Tapusi PPO nare Rusija negalės diskriminuoti ar kitaip „bausti“ atskiros šalies prekių ar paslaugų. Tačiau **būsima Rusijos narystė PPO nereiškia, kad ateityje neliks prekybinių problemų** ar kad jos visos labai greitai bus išspręstos. Taip pat nereikėtų pamiršti, kad Rusija identiškas ginčų sprendimo procedūras galės pradėti prieš ES ar kitas šalis. Rusija jau dabar reiškia nepasitenkinimą dėl ES taikomų antidempingo priemonių trąšoms, ES aplinkosauginių reikalavimų chemijos pramonei ir, be abejo, investicinio režimo energetikoje bei trečiojo energetinio paketo įgyvendinimo.